

A közlekedés fejlesztéséről Tanácselnökök értekezlete

Már a gyakorlatban jelentkeznek az Országgyűlés által 1968-ban elfogadott, s egy évtizeddel később korszerűsített közlekedéspolitikai koncepció megvalósításának eredményei. Ezek közé tartozik például, hogy a személy- és áruszállítási feladatok megvalósítása érdekében a közlekedési ágazat fejlesztési programja a következő esztendőkre — a beruházási lehetőségek függvényében — a főbb célok rangsorolásán alapul. Ennek megfelelően a szállítási feladatok elvárt áruszállítási és közúti fuvarozás, a városi tömegközlekedést, hírközlési területen pedig elsősorban a tömegkommunikáció korszerűsítését részesítik előnyben.

Ezek voltak a legfontosabb gondolatok annak a pénteki tanácskozáson, amelyen — a Parlament Gobelintermében — Papp Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke vezetésével a fővárosi, a megyei és a városi tanácsok elnökei a közlekedés és hírközlés időszéri kérdéseivel foglalkoztak. Ez volt a tanácsi választások utáni első megbeszélésük.

Pullai Árpád közlekedés- és postaiügyi miniszter tájékoztatója alapján a munkaterületen a tanácselnökök elsősorban a jövő tervét foglalkoztatják. Annál is inkább, mert — sok más területhez hasonlóan — a köz-

lekedésben is csökkent ütemű fejlődéssel kell számolnunk a soron következő tervidőszakban. Folytatódik a főutak és összekötő utak borkolatának megerősítése, és a hat méternél keskenyebb utak szélesítése.

Már megtörténtek az első szervezeti lépések, kezdeti eredmények is vannak a közúti közlekedés egészén belül a közhasználatú és a közúti járművek szállítási kapacitásának összehangoltság, szervezettebb kihasználásában.

Az egész lakosságot közelről érintő és jó hír, hogy rövidesen megkezdődik a Petőfi-rádió mősorát sugárzó adók rekonstrukciója, s más munkálatok nyomán pedig javul majd a tévé első és második programjának vételi lehetősége, az ország néhány, ma még gyengébb képminőségre kárhözott részében. Kevésbé biztató a helyzet a telefonátalában. Hálózatbővítési gond, illetve akadály, hogy sajnos a telefonközpontok nagy része még mindig kézi kapcsolással. Hasonló ellentmondások vannak az országos telefonhálózat terén is az igények és a bővítési lehetőségek között.

Közvetve kapcsolódott a közlekedési témához a tanácselnöki értekezlet második napirendi kérdése is: az idegenforgalom területi átrendezésével és a határ menti forgalommal kapcsolatban Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszteriumi államtitkár tájékoztatta a tanácsi vezetőket. (MTI)

Befejeződött az ellenőrzési konferencia

Pécsett pénteken befejezte munkáját a IV. országos ellenőrzési konferencia, amelyen több mint nyolcszáz gazdasági vezető és ellenőrzéssel foglalkozó szakember vett részt. Minthogy a résztvevők előre megismerkedhettek az előadások anyagával, a tanácskozás időtartamának nagyobb részét szabad vitára, termékeny tapasztalata- és véleménycsere fordíthaták.

A kétnapos konferencia a Pollack Mihály Műszaki Főiskolán tartott plenáris üléssel zárult. Itt ajánlásokat fogadtak el, amelyeket az illetékes szervekhez továbbítanak, javasoltak például, hogy a népi ellenőrzés helyezze előtérbe a társadalompolitikai jellegű, a lakosság szélesebb rétegeit érintő témák vizsgálatát. A népi ellenőrzés tömegbázisának szélesítését szolgálja az a javaslat, hogy fokozottan vonjanak be szakembereket és fizikai dolgozókat a vizsgálatba, elsősorban szakmunkásokat. Állást foglaltak az ellenőrzési rendszer tevékenységének jobb összehangolása mellett, javasolták az ellenőrzési tervek egyeztetését, hogy csökkentsék a párhuzamosságok és érdemből legyen az ellenőrzési szervezetek munkája. Szerepel az ajánlások között az ellenőrzési továbbképzés fejlesztése is. (MTI)

Közéletiség és megítélés

Talán a legbonyolultabb, legnehezebben mérhető és előrelátható jelenség az értékítéletek alakulása egy társadalom életében. Egy bizonyos: minden korszaknak megvan a maga elfogadott értékrendje, amely azonban jobbra az általánosítások összessége, közös tapasztalatok s tovább öröklött, vagy továbbadott vélemények összege. Ebből adódóan a konkrét megítélésre váró dolgok elbírálásánál ez a fajta kialakultság köti is, és különösen a gyors társadalmi változásokat nem tudja elég rugalmasan követni. A valóságérzékenység persze nem hiányzik az értékrendből, az erkölcsi megítélés spontán alakulásából, de természetből fakad, hogy először az új jelenségeket is megkísérli a saját — örökösnek és állandónak vélt — skatulyába gyömöszölni, s csak mikor ez majd végképp nem sikerül, akkor hajlandó újítani a megítélés normatíváin is.

Az elmúlt három és fél évtized alatt jó néhány alapvető dolog tényleges társadalmi értéke többet változott, mint ezeltől ezer évig. A közösségben végzett munka, az emberi élet végső nagy céljai, s velük a magatartásformák, a tisztesség erkölcsi alapfogalma, vagy a hasznosság kategóriája: mind az átértékelődött dolgok közé tartoznak. De talán semmi nem változott oly gyorsan, mint a közéletiség fogalma, amelyet az új társadalmi rend lényege alakított ki. s ugyanez „futtatta be” vele világmegzsidó karrierjét: mostanra alapvető társadalmi erővé, az emberek megítélésének egyik alapvető kritériumává rangosította ezt a kategóriát.

Ezért nem lehet csodálkoznunk azon, ha a hétköznapi, spontán értékrendben a közéletiség még nem foglalta el azt a helyét, amely tényleges társadalmi rend értéke szerint megilletné. Azaz: valóságos anyagi-politikai és társadalomformáló szerepe jóval nagyobb annál, mint amekkorára megbecsülést élvez arányosan a kisebb-nagyobb közösségekben kialakult megítélésben.

Beszédes példák sora bizonyítja, hogy ez így van ma még. Kezdve onnan, amikor egy faluban többen kifejtették: X az igazán „okos ember”, aki szépen hallgat, nem vesz részt semmiben, csak arra ügyel, hogy minden jól menjen, hát nem ő csinálja jól? Amikor vitáztam, hogy hiszen magukkal kapartatja ki a geszteny-

jét, magukkal, akik már vállalnak egyet-mást, többletet, vagy akár csak a közügyeket alakító véleménymondás ódiáját, az volt a válasz: hát ez az ügyes benne, nem?

Vagy folytatva ott, hogy a közös ügyekben következetesen megszólalókat és résztvevőket jó néhány helyen hallottam „notórius felszólalónak”, „nyüzsgőnek”, „minden lében kanálnak” minősíteni. Ez is egy torz skatulyamaradvány, ha van is rá mentség és magyarázat: korábban elég sok karrierista használta előmeneteléhez a közéletiségét, aki aztán a nehezebb helyzetekben hirtelen könnyűnek találtott. S ma is vannak, akik ilyesfajta magatartással hátráltatják e rossz tapasztalatok eltűnését az értékrendünkben, s ezzel a megítélés gyorsabb változását is.

Az azonban napjaink egyre erősödő folyamata, hogy a közös ügyekben javító szándékkal és cselekvőn részt vevő egyre több ember egyre több helyen elfogadott szokássá alakítja, természetes magatartásmérvé nemesíti lassan azt a közéletiséget, amely életmódja szerves részévé vált az idők során. Anélkül, hogy a tudatos példamutatás szerepét lebecsüljem, azt hiszem, ott alakul gyorsabban valóságkövetővé a megítélés is, ahol ez a magatartásforma természetessé válik a hétköznapiakban. És az ilyen közösségekben korszerűsödik hamarabb az értékrend, itt válik a köztisztesség alkotóelemévé egyre több tényleges társadalmi érték. Ott a köztisztesség az igazán jó vezető öve, legyen az tanácsos, gyárigazgató, brigádvezető, vagy országgyűlési képviselő. Itt nem csak az elintézt ügyek, a kiharcolt kezdemények, az igazságos döntések — tehát nem csupán a tényleges és kézzelfogható produkciók — miatt tisztelik a közéleti embert, hanem a társadalomért, a többiekért és a magatartásformájáért miatt önmagában is. S egyszerűen azért, mert az ilyen közösségek legtöbb tagjában, kisebb vagy nagyobb mértékben megvan ugyanez a szándék, ugyanez a készség.

S ezért könnyebben épül be a közéletiség megbecsülése a hétköznapi értékrendbe. Alapvető erkölcsi mércévé kell válnia, tudatosulnia kell annak, hogy a mai, ebben a világban önmagáért és a többiekért is élő ember egyik legjobban megbecsülendő tulajdonsága éppen a közéletisége.

Sztankay József

Kis papucs és habverő

Apró kellékek a Szinkronból

Tulajdonképpen semmi köze a szobapapucsoknak a habverőhöz, a Szinkron Vegyipari Szövetkezetben mégis egy tető alá hozták a kettőt. Ugyanis mindkét termék a szövetkezet pusztamérgesi üzemében készül. Az egyikből évente 70 ezer pár, a másikból 140 ezer darab.

A szövetkezetre jellemző, hogy olyan termékekkel jelentkezik a piacon, amelyeket ügyes kezű asszonyok, erős markú férfiak többnyire kézi munkával formáznak. A falusi papucosok néhány éve váltották szakmájukat. Előtte a földeken, vagy otthon a háztartásban segédkeztek. Szegedről jártak ki hozzájuk a tanítómesterek, és most már jobbra nélkülük is elbódognak. Tavaly például csaknem 6 millió forint értékű munkával járultak a szövetkezet bevételéhez.

Szinte alig győzik „fejelni a papucsokat”, mert ahogy elkészül, el is kél, hiszen ügynevezett hiánycikket gyártanak. S ez semmit nem von le munkájuk értékéből, mert az előírt minőségben nem engednek. Amint azt Rátvai Sándor, a szövetkezet elnöke elmondta, nem érne meg a közösségnek és ártana is jó hírének, ha a minőség rovására növelnék a mennyiséget.

4 habverőkön kívül más konyhai kellék is készül Pusztamérgesen. A faluban hatvanöt ezer krumpelitörő készítenek, s küldenek a boltokba évente — a házi-asszonyok örömeire. A műhelyben a habverők szálat esztergapedon, a burgonyazúzó „drótiját” kézzel hajlítják. Szabvány írja elő, hogy a konyhában használatos eszközök csak ön bevonattal kerülhetnek forgalomba. Pusztamérgesen is előbb savban fűdtetik, majd önfürdőbe mártják a rugós, a szálas habverőket, és a

krumpelitörőket. Bémunkában gázegőrszakat, hűsákosító horgokat is ónoznak. Alumínium csövek, bojler- és konvektorartószerek is készülnek a műhelyben.

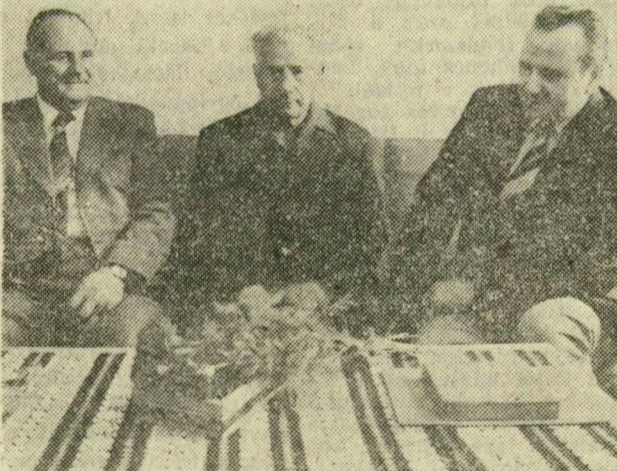
Szőregén — a szövetkezet másik „vasas” részlegében — a lakatosok a DÉLÉP alvállalkozói. Évente 7 millió forint értékű vasvázat állítanak össze, épületekhez. Huszonötven dolgoznak a „deszki dombon” levő műhelyben. A Szerb utcában papucsokat és formatalpas klumpákat készítenek. Nagyobb tapasztalattal rendelkeznek, mint a pusztamérgesiek, mert több a szakmunkás. Ha a piaci igények kívánják, előbb a szőregi üzemben változtatnak a terméken. Nehéz ilyenkor a dolgok a más munkához szokott embereknek, de idővel hasznót hoz a változás. Eleinte zsörtölődtek is sokan, hogy nehezen szokja a kiscipőhöz szokott kezük a papucsot. S ilyenkor, még bele nem rászódtak a munkába, kevesebbet is kerestek a megszokottnál. Hat év alatt 90-ből csak 60-an maradtak Szőregén. Mostanra — amellyel, hogy nagy a munkaerő-vándorlás — stabilizálódott a létszám és sikerült kevesebb embernek is naponta utalagban ezer papucsot készíteni.

Munkájukat dicséri, hogy az idén az első félévben 96 ezer pár lábbeliből csak 1200 pár másodosztályú találtak a meősök. (Ennek a tiszszerepe is megengedett.) Ha nehezen is, de tudják ellensúlyozni a bőr árának emelkedését. Iztelésebb, változatosabb külsővel készülnek a gyermekszandálók, magas szárú cipők. Ezt az utóbbit Csongrádon, a szövetkezet harmadik részlegénél készítik. A Tisza-parti városból évente 80–90 ezer kiscipőt küld a szövetkezet a boltokba.

Mórahalmon, a valamikor

szolgáltatóházban 15 asszony egy éve segít be a cipőfeldolgozó részlegben. Gyorsan megtanulták a munkát, mert az idén már kérték, hogy darabérben dolgozhassanak. A Szinkron szövetkezetnek tavaly 72 millió forint bevétel volt és 3 millió forint nyeresége. Szeretnék, ha az idén se lenne kevesebb. Ennek érdekében alpanyagul olcsóbb, de ugyanolyan minőségű bőrt és cipőipari műbőrt használnak.

Születésnap köszöntő



Tegnap, pénteken ünnepelte 70. születésnapját Bökönyi János, a munkásmozgalmat régi szegedi harcra, nyugdíjas, aki a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozata, a Munkás-Paraszti Hatalomért Erdemérem, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem és több más kitüntetés tulajdonosa. Fogadta és köszöntötte őt születésnapja alkalmából az MSZMP Szeged városi bizottságának tegnapi délutáni elnöke dr. Koncz János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára és dr. Székely Sándor, a városi pártbizottság titkára. Dr. Koncz János átadta a megyei pártbizottság üdvözlő levelét, vörös szegfűcsokrot és ajándékot. Bökönyi János fiatal cipészegédként 1929-ben kapcsolódott a munkásmozgalmhoz, 1930 óta tagja a pártnak. Nyugdíjba vonulása után a Rákosi II. pártalapszervezetben választott tisztségeket töltötte be. Képünkön: dr. Székely Sándor, Bökönyi János és dr. Koncz János.

Nemesfém-takarékossági lehetőségek

Újabb nemesfém-takarékossági eljárások értékes kutatási eredményeinek ismertetésével igazolta az előzetes nagy érdeklődést a villamosítókészítő jelenségekéről és anyagokról tárgyaló X. nemzetközi konferencia, amely pénteken fe-

jezte be ötnapos munkáját Budapesten. A nemzetközi találkozón 22 ország csaknem 300 villamosipari kutatója, gyártmányfejlesztő mérnöke és egyetemi professzora vett részt. A megvitatott, 104 előadásból kint: újabban több mint 20 olyan ötvözetet kísérleteztek ki, amelynek segítségével a híradástechnikai berendezésekben, háztartási gépekben és villamosenergia-szolgáltatásban nélkülözhetetlen villamosítókészítő elemeket, jelfogókat, a minőség károsítása nélkül is a szokásosnál kevesebb arany, ezüst és vanádium felhasználásával lehet elkészíteni.

Nagy figyelmet keltett a konferencián az a 14 előadás, amelyben a magyar kutatók és gyártmányfejlesztők számoltak be sikeres kísérleteikről. A találkozón közkinccsá váltak új vizsgálati módszerek is, amelyeknek elterjedésével megbízhatóbb, tartósabban működő kapcsolók kerülhetnek a különböző gépekbe, készülékekbe és berendezésekbe, tehát kevesebb bosszúságot okoznak felhasználóiknak. Ezekre az eredményekre utalt zárasorozatban Hónig Ernő, a VBKM termelési igazgatója, a nemzetközi konferencia magyar szervező bizottságának elnöke.

A találkozón megválasztották a konferencia nemzetközi tanácsadó testületének új elnökét Werner Riedert, a bécsi műszaki egyetem professzorát. Elhatározták azt is, hogy legközelebb két év múlva, a berlini nemzetközi konferencián adnak számot legújabb kutatási eredményeikről. (MTI)

MÉM-díj átadása

A hevesi Rákóczi Termelőszövetkezet megkapta a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium idei termelési nagydíját azokért a kiemelkedő gazdasági eredményekért, amelyekért első sorban a zöldségtermelésben és a gabonatermesztésben érték el. A díjat pénteken adták át Hevesen a művelődési központban rendezett ünnepi közgyűlésen. Gulyás Sándor a termelőszövetkezet elnöke ismertette a közös gazdaság termelési, gazdasági eredményeit, amellyel kiérdemelték a kitüntetést. A hevesi közös gazdaság területi adottságait kihasználva, évről évre növelte a zöldségtermelést. 1970-ben

még csak 168 hektáron terelték zöldséget, az idén pedig már meghaladja az 1200 hektárt a zöldségtermő területük, miközben az átlagterület is jelentősen növekedett. Paradijsomból például tavaly 537 mázsa termést takarítottak be hektáronként, a hat év előtti 330 mázsával szemben. A hevesi közös gazdaság esztendőként mintegy 9000 tonna zöldségfélét értékesít a külkereskedelmi forgalomban. Az ünnepi közgyűlésen Veress Péter külkereskedelmi miniszter adta át Gulyás Sándornak a termelési nagydíjat és az adományozást tanúsító oklevelet. (MTI)